

BILBAO DEKLARACIJA

(Tulkojums no oficiāla oriģināla teksta angļu valodā)

‘BUVE DROŠI!’

Eiropas sammits par darba drošību buvniecības nozari

2004. gada 22. novembris

Ievads

Buvniecība ir viena no lielākajām Eiropas nozarēm. Diemžēl tajā ir arī vislielākās darba drošības un veselības aizsardzības problēmas. Šai nozarei un sabiedrībai kopumā cilvēku resursi un finanses izmaksā visai dārgi. Lai gan ir sasniegts ievērojams progress, uzlabojot nozares standartus, tā joprojām ir daudz dārgāka.

Eiropas Savienības stratēģija veselībai un drošībai darba 2002.-2006. gada paredz būtiski un pastāvīgi samazināt arodslimību un nelaimes gadījumu skaitu buvniecības nozarē, ņemot vērā to, ka tā ir viena no visaugstākajām riska nozarēm. Šajā darba jautājumā visi, kas darbojas šajā nozarē.

Tāpēc 2004. gada Eiropas Nedēļas drošībai un veselībai darba uzmanība tiks pievērsta buvniecības nozarei. Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūras organizēta kampaņa tiks rīkota ciešā sadarbībā ar 31 valsts kontaktpunktiem un Eiropas sociālo partneru organizācijām ar mērķi palīdzēt nozarē iesaistītajām personām apzināt savas potenciālās iespējas un izveidot drošāku, veselīgāku un ražīgāku darba vidi.

Eiropas sammits par darba drošību buvniecības nozarē notika Spānijā, Bilbao, 2004. gada 22. novembrī, pulcējot kopā nozares pārstāvjus no visām Eiropas. Sammitā tika atzīts, ka visām iesaistītajām pusēm jāpieliek lielas pūles, lai samazinātu nelaimes gadījumu skaitu un uzlabotu profilaktisko darbu arodslimību novēršanā.

Uzticamies un pieņemam darba drošības un veselības aizsardzības standartus var nodrošināt, tikai sasniedzot augstus kvalitātes standartus kopumā. Kampaņa *Buve droši!* balstās uz kvalitāti kā galveno principu, kas jāievieš un jāuztur liela mēroga buvniecības un civilceltniecības projektos. Ir atzīts, ka sadarbība starp kompetentiem buvniecības partneriem ir panākumu atslēga, lai sasniegtu šo mērķi.

Eiropas sammits par darba drošību buvniecības joma aicina visas buvniecības nozare iesaistītas puses veikt noteiktus pasākumus, lai sasniegtu ES stratēģijas drošībai un veselībai darba paredzētos pastāvīgos uzlabojumus, ko var panākt, pilnīgi un efektīvi piemērojot attiecīgo valsts tiesību aktus, kuros ir iekļauta Eiropas 92/57/EEK direktīva.

Rīcības nepieciešamība

- **Sagade – buvniecības drošība**

Darba drošības un veselības aizsardzības jautājumi ir buvniecības projektēšanas procesa neatņemama daļa. Tie nebeidzas ar projekta buvniecības posma noslēgšanu, bet turpina visa pabeigta projekta pastāvēšanas laikā: projektēšana, celtniecība, ekspluatācija un nojaukšana. Daudzas darba drošības un veselības aizsardzības problēmas, kas rodas celtniecības un ekspluatācijas laikā, var novērst, parliecinoties, ka šie jautājumi tiks pienācīgi ņemti vērā projektēšanas un sagādes procesa laikā. Labi izstrādāts, projektēts, kompetentu un profesionālu projektētāju un būvuzņēmēju realizēts projekts ir ne tikai drošs, bet arī dod iespēju klientam atpelnīt ieguldītos līdzekļus.

Direktīva 2004/18/EK (2004. gada 31. marts) par to, ka koordinēt būvdarbu, piegāžu un pakalpojumu valsts līgumu piešķiršanas procedūras, tas 27. pantā paredz iespēju līgumslēdzējam iestādei pieprasīt apstiprinājumu tam, ka pretendenti ir ievērojuši savus pienākumus attiecībā uz nodarbināto aizsardzības noteikumiem un darba apstākļiem, kas ir spēkā ES dalībvalstīs.

Šis noteikums ir jāievēro, lai nodrošinātu drošības un veselības prasības, ko nosaka darba drošības un veselības aizsardzības direktīvas, proti, pamatdirektīva 89/391/EEK, darba aprikojuma direktīva 89/655/EEK (kas grozīta ar direktīvu 95/63/EK un 2001/45/EK) un direktīva 92/57/EEK par pagaidu un parvietojamiem būvlaukumiem. Šīs prasības ir īpaši jāievēro projekta sagatavošanas laikā, ka tas noteikts direktīva 92/57/EEK.

Šajā deklarācijā atzinīgi novērtētas dažas **dalībvalstu** uzsuktas iniciatīvas, piemēram, Apvienotās Karalistes norādījumi par valsts iepirkumiem. Tāda pilnīga atbalstīta **Komisijas nodarbinātības un sociālo jautājumu ģenerāldirektorāta plāns** 2005. gada ieviest labus darba drošības un veselības aizsardzības standartus valsts iepirkumu jomā, ka arī valsts finansētajos buvniecības projektos. Šajā sakarā deklarācija arī atzinīgi novērtēti plāni sagatavot praktiskus norādījumus par drošām un veselībai nekaitīgam piegādi. Tāda atzīts, ka regulāri budžeta ieguldījumi darba drošība un veselības aizsardzība visos projekta posmos veido labu uzņēmējdarbības praksi.

- **Uzraudzība – likumu ieviešanas uzlabošana**

Eiropas Savienība profilaksei ir vadošais princips darba drošības un veselības aizsardzības tiesību aktos. Šie tiesību akti ne tikai nodrošina strādājošo aizsardzību, bet arī ir svarīgs nosacījums uzņēmējdarbībai Eiropas tirgū. Uzraudzības iestādes visas dalībvalstīs kontrolē likumu ieviešanu. 2003. gada Vecāko darba inspektoru komiteja (SLIC) veica Eiropas buvniecības inspicēšanas kampaņu. Rezultāti norāda uz likuma neieviešanas augsto līmeni inspicētajos projektos un arī uz likumu izpildes atšķirībām dalībvalstīs.

SLIC konstatētais lielais nelaimes gadījumu un arodslimību skaits nozare un noteikumu nepildīšanas augstais līmenis nav nejaušība.

Deklarācija aicina **dalībvalstis** nodrošināt visu veselības aizsardzības un darba drošības tiesību aktu efektīvu izpildi, kas tiek piemērota būvniecības nozarē. Vispirms pēc 2003. gada inspekcijas kampaņas jaseko SLIC darba grupas ieteikumiem. Valsts inspekcijas iestādēm jāipāšī jāpatur uzmanības loka un pastiprināti jāpieverš uzmanība darba drošībai un veselības aizsardzībai būvniecības nozarē, tādējādi nodrošinot efektīvu likumu un metožu ieviešanu visās dalībvalstīs¹.

- **Norādījumi – dalīšanas labas likumu ieviešanas prakse**

Tiesību aktiem darba drošības un veselības aizsardzības jomā ir nepieciešami norādījumi, kas palīdzētu izskaidrot, kā ieviest likuma prasības un šāda veida dalīties labas likuma ieviešanas prakse.

Deklarācija aicina dalībvalstis sadarboties ar sociālo partneru organizācijām, lai izstrādātu konkrētus norādījumus, kas:

- nodrošina efektīvu likumu izpildi;
- apraksta labas prakses piemērus projekta sagatavošanas posmā, lai nodrošinātu klientu, projektētāju, uzņēmēju, apakšuzņēmēju un koordinātoru saistību apzināšanu;
- nodrošina, ka ieteikumi un informācija ir mērķēta un pielāgota nozares vajadzībām.

Turklāt, šī deklarācija aicina **Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūru** atbalstīt šo procesu, veicinot visas attiecīgās labas prakses informācijas pieejamību.

- **Drošu un veselībai nekaitīgu būvdarbu projekta īstenošana**

Šī deklarācija aicina Eiropas projektētājus – to pārstāvošās organizācijas, tādās kā **Eiropas Arhitektu padome (ACE)**, **Eiropas Būvziniešu padome (ECCE)** un **Eiropas būvniecības konsultējošo asociāciju federācija (EFCA)**, strādājot savas jomas, maksimāli izmantot visas esošās iespējas, lai nodrošinātu projekta darba drošības un veselības aizsardzības aspektus, kuri ir būvniecības procesa neatņemama daļa.

Šī deklarācija aicina Eiropas projektētājus, cik vien iespējams, izvairīties no iespējamiem riska faktoriem, kā arī īpaši atzīmēt jebkuru atlikušo risku visos projektos, kuros tie iesaistīti. ACE, ECCE un EFCA sadarbosies ar dažādam nozares sektoru organizācijām ar mērķi veikt pētījumus un noteikt pasākumus, ko Eiropas projektētāji var veikt, lai uzlabotu drošību būvlaukumos, un izplatītu šo informāciju savām sadarbības organizācijām.

- **Darba drošības un veselības aizsardzības uzlabošana, iesaistot sociālos partnerus**

¹ SLIC ziņojums ECC 2003-1042, 29-04-2004 ar nosaukumu '2003 SLIC Inspekcijas kampaņa būvniecībā' pieejama http://europe.osha.eu.int/good_practice/sector/construction/slic/

Socialais dialogs un ligumi darba drošības un veselības aizsardzības uzlabošanas joma ir galvenais līdzeklis, nodrošinot nepieciešamo sadarbību, kuras mērķis ir reāla veselības un drošības uzlabošanas buvniecība, iesaistot taja galvenos dalībniekus, proti, darba devējus, no vienas puses, tas ir – visus buvniecības uzņēmumus, gan MVU, gan lielos uzņēmumus, kas veic visu veidu buvniecības un civilas buvniecības darbus, un, no otras puses – strādājošos.

Tādējādi sammita tika atzinīgi novērtēti un atbalstīti pasākumi, kas iekļauti kopeja deklarācija, ar kuru naca klāja Eiropas buvniecības nozares sociālie partneri, **Eiropas Buvniecības nozares federācija (FIEC)** un **Eiropas Buvniecības un korrupcijas strādājošo federācija (EFBWW)**², proti:

- profilakses pasākumu prioritāte konkrētās jomas, ieskaitot riska samazināšanas mērķus vajadzības gadījumā;
- paplašinātas apmacības;
- sadarbība starp sociālajiem partneriem projekta laika/būvlaukuma;
- sasniegumu novērtēšana un ziņojums.

Sammita tika atzinīgi novērtēti un atbalstīti pasākumi, kas iekļauti **Eiropas Buvnieku konfederācijas** harta³, kuras mērķis ir turpmāk uzlabot darba drošību un veselības aizsardzību mazajos un vidējos buvniecības uzņēmumos un nozarē strādājošo vidū ar:

- labāku nozarē strādājošo un MVU, kā arī tajos nodarbināto, informēšanu par likuma paredzētajiem pienākumiem un saistībām veselības un drošības aizsardzības jomā; EBC nacionālās organizācijas ņemamas iekļaut interneta mājas lapā darba drošības un veselības aizsardzības sadalū un aktīvi izplatīt starp saviem biedriem informāciju par darba drošību un veselības aizsardzību;
- ekspertu tīkla radīšanu darba drošības un veselības aizsardzības jomā, kura mērķis ir sadarboties un dalīties ar ierosinājumiem un atzītām labas prakses idejām.

Atsaucoties uz konferenci “Efektīva iekļaušanās un sociālais dialogs darba drošības un veselības aizsardzības jomā” (Amsterdamā, 2004. gada 15.-17. septembris), Nīderlande kā prezidojošā valsts uzsvēra šādu pasākumu ieviešanas nozīmīgumu.

Nakamie soli

Bilbao deklarācija aicina visas parakstītajās pusēs ņemt šīs saistības un zinot par paveikto un turpmākajam iniciatīvam nakamajā **Eiropas sammitā par darba drošību buvniecības nozarē**, kuru 2006. gada jūnijā organizēs Aģentūra, iesaistot visas galvenās ieinteresētās pusēs, kas pievienojušas šai deklarācijai.

Lai sagatavotu nakamo sammitu, lai veicinātu informācijas apmaiņu par iniciatīvu,

² FIEC un EFBWW Kopeja deklarācija ir pieejama : www.fiec.org un www.efbww.org

³ EBC Harta ir pieejama EBC vietnē: <http://www.ebuilders.org/>

kuras uzņemās parakstītajās organizācijas, lai veicinātu sadarbību un kopejo darbu deklarācijas īstenošana, tiks izveidots **Forums drošībai būvniecībā**.

Bilbao, 2004. gada 22. novembri

Ulrich Paetzold [Ulrihs Petcold]
European Construction Industry Federation
[Eiropas Būvniecības nozares federācija]

Harrie Bijen [Harri Bijens]
European Federation of Building and Wood Workers
[Eiropas Būvniecības un kokrūpniecības strādājošo
federācija]

J. Antonio Calvo Delgado [H. Antonio Kalvo
Delgado]
European Builders' Confederation
[Eiropas Celtnieku konfederācija]

Pablo Bueno Tomás [Pablo Bueno Tomass]
European Federation of Engineering Consultancy
Associations
[Eiropas Būvniecības konsultējošo asociāciju
federācija]

John Graby [Džons Greibi]
Architects' Council of Europe
[Eiropas Arhitektu padome]

Diana Maxwell [Diana Maksvela]
European Council of Civil Engineers
[Eiropas Būvinženieru padome]

Henk Schrama [Henks Šrama]
Ministry for Social Affairs and Employment [Socialo lietu un nodarbinātības ministrija]
Dutch Presidency of the European Union [Eiropas Savienības Nīderlandes prezidentūra]